

Clár

1.	Cad is Sochar Máithreachais ann?	3
2.	Conas a cháilítear?	3
3.	Cad iad na coinníollacha ranníocaíochta ÁSPC?	4
4.	An gcuirtear an t-árachas sóisialach ó lasmuigh d'Éirinn san áireamh?	6
5.	Conas a dhéantar áireamh ar an íocaíocht?	7
6.	An bhfaightear íocaíochtaí breise i dtaca le duine fásta cáilithe nó leanáí cáilithe?	7
7.	Conas a fhaightear an íocaíocht?	11
8.	An bhfuil an Sochar Máithreachais faoi réir ÁSPC?	11
9.	An ngearrtar cáin ar an Sochar Máithreachais?	11
10.	An féidir íocaíocht leasa shóisialaigh eile a fháil chomh maith leis an Sochar Máithreachais?	12
11.	An féidir an Sochar Máithreachais a íoc liom má théim go tír eile?	13
12.	Cá fhad a mhaireann an íocaíocht?	14

Ar leanúint thall

Lúnasa 2016

Ó am go chéile athraíonn na coinníollacha cáilithe le haghaidh na scéimeanna seo againne. Déan seiceáil i gcónaí leis an Lárionad Intreo áitiúil, leis an Oifig Leasa Shóisialaigh áitiúil nó lenár Seirbhísí Eolais le fáil amach an bhfuil athrú ar na coinníollacha (féach leathanach 21 chun sonraí teagmhála a fháil).

Tá an t-eolas sa leabhrán seo i gceart agus é ag dul i gcló. Is mar threoir amháin atá an leabhrán seo, agus ní léirmhíniú dleathach atá ann.

13. Cad a tharlaíonn má bheirtear mo leanbán roimh am? 15
14. Cad a tharlaíonn má bheirtear leanbán marbh-bheirthe dom nó má bhíonn breith anabaí agam? 15
15. An féidir liom cáiliú do Chreidmheasanna le linn dom an Sochar Máithreachais a fháil nó le linn dom a bheith ar Shaoire Mháithreachais gan phá? 16
16. An féidir a bheith ag obair agus an Sochar Máithreachais a fháil? 17
17. An féidir an tsaoire mháithreachais agus an Sochar Máithreachais a chur siar? 18
18. Cad í an tsaoire do thuismitheoirí? 18
19. Cathain agus conas a dhéantar iarratas? 20
20. Cén áit ar féidir a thuilleadh eolais a fháil? 21
- larratas ar chreidmheasanna um shaoire mháithreachais 22

1. Cad is Sochar Máithreachais ann?

Is é is Sochar Máithreachais ann ná íocaíocht do dhaoine fostaithe agus féinfhostaithe a chomhlíonann coinníollacha ranníocaíochta ÁSPC áirithe ar a dtaifead árachais shóisialaigh féin.

Tabhair faoi deara

Tá an Sochar Máithreachais ináirithe chun críocha cánach ioncaim.

2. Conas a cháilítear?

Chun cáiliú don Sochar Máithreachais mar **fhostaí**:

- ní mór duit a bheith i bhfostaíocht inárachaithe atá faoi chumhdach an Achta um Chosaint Mháithreachais, 1994 díreach roimh an gcéad lá den tsaoire mháithreachais. Má scoireann tú den fhostaíocht, ní foláir nó go dtosóidh do shaoire mháithreachais ón lá dár gcionn,

agus

- ní mór duit coinníollacha ranníocaíochta ÁSPC áirithe a chomhlíonadh.

Chun cáiliú don Sochar Máithreachais mar **dhuine féinfhostaithe**:

- ní mór duit a bheith i bhféinfhostaíocht inárachaithe,

agus

- ní mór duit coinníollacha ranníocaíochta ÁSPC áirithe a chomhlíonadh.

Tabhair faoi deara

Ba chóir d'éilítitheoirí nach den Limistéar Eacnamaíoch Eorpach (LEE) iad cóipeanna dá gCárta reatha ó Bhiúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Inimirce (GNIB) agus dá bPas a chur ar fáil, chomh maith le cóipeanna de gach Cead Oibre a sealbhaíodh sna 3 bliana deiridh, san áit ar cúí sin.

3. Cad iad na coinníollacha ranníocaíochta ÁSPC?

Daoine fostaithe

Chun cáiliú don Sochar Máithreachais, ní mór duit **ceann** de na coinníollacha ranníocaíochta ÁSPC seo a leanas a chomhlíonadh.

Ní mór:

- 39 ranníocaíocht ÁSPC* ar a laghad a bheith íochta agat sa tréimhse 12 mhí roimh an gcéad lá de do shaoire mháithreachais,
nó
- 39 ranníocaíocht ÁSPC* ar a laghad a bheith íochta agat ó thosaigh tú ag obair de chéaduair **agus** 39 ranníocaíocht ÁSPC* ar a laghad a bheith íochta nó curtha chun sochair agat sa bhliain chánach ábhartha, nó sa bhliain i ndiaidh na bliana cánach ábhartha,
nó
- 26 ranníocaíocht ÁSPC* ar a laghad a bheith íochta agat sa bhliain chánach ábhartha **agus** 26 ranníocaíocht ÁSPC* ar a laghad a bheith íochta agat sa bhliain chánach roimh an mbliain chánach ábhartha.

* Ní chuirtear ach ÁSPC ar Aicmí A, E agus H san áireamh.

Ní íoctar an Sochar Máithreachais le comhaltaí ar seirbhís faoi láthair in Óglaigh na hÉireann a íocann ÁSPC ar Aicme H.

Fostaíocht roimhe seo

Má bhí tú i bhféinfhostaíocht inárachaithe sular thosaigh tú fostaíocht inárachaithe mar fhostaí, b'fhéidir go gcabhródh do ranníocaíochtaí ÁSPC Aicme S leat cáiliú don Sochar Máithreachais, dá mba rud é nár chomhlíon tú coinníollacha an fhostaí a ndearnadh cur síos orthu thuas

D'fhéadfá feidhm a bhaint as ranníocaíochtaí sa bhliain chánach roimh an mbliain chánach ábhartha agus i ndiaidh na bliana cánach ábhartha (féach an nóta ar leathanach 5) chun cabhrú leat na coinníollacha ranníocaíochta ÁSPC a chomhlíonadh.

Daoine Féinfhostaithe

Chun cáiliú don Sochar Máithreachais, ní mór duit **ceann** de na coinníollacha ranníocaíochta ÁSPC seo a leanas a chomhlíonadh.

Ní mór:

- 52 ranníocaíocht ÁSPC* a bheith íoctha agat sa bhliain chánach ábhartha,

nó

- 52 ranníocaíocht ÁSPC* a bheith íoctha agat sa bhliain chánach roimh an mbliain chánach ábhartha,

nó

- 52 ranníocaíocht ÁSPC* a bheith íoctha agat sa bhliain chánach i ndiaidh na bliana cánach ábhartha.

* Ní chuirtear ach ÁSPC ar Aicmí A, E, H agus S san áireamh.

Tabhair faoi deara

Ní dhámhfar ranníocaíochtaí féinfhostaíochta, ÁSPC Aicme S, i dtaca le haon bhliain ar leith go dtí go mbeidh do cháin iomlán íoctha agat i gcomhair na bliana sin.

Fostaíocht roimhe seo

Má bhí tú i bhfostaíocht inárachaithe sular thosaigh tú an fhéinfhostaíocht, b'fhéidir go gcabhródh do ranníocaíochtaí ÁSPC (Aicmí A, E agus H) leat cáiliú don Sochar Máithreachais, dá mba rud é nár chomhlíon tú na coinníollacha féinfhostaíochta.

Tabhair faoi deara

Is í an bhliain chánach ábhartha ná an bhliain chánach iomlán leathdhéanach roimh an mbliain sochair ina dtosaíonn do shaoire mháithreachais.

Tosaíonn an bhliain sochair gach bliain ar an gcéad Luan in Eanáir agus críochnaíonn sí ar an Domhnach díreach roimh an gcéad Luan in Eanáir na bliana dár gcionn.

I dtaca le hiarratas sa bhliain:

An bhliain chánach ábhartha:

2016

➔ 2014

2017

➔ 2015

4. An gcuirtear an t-árachas sóisialach ó lasmuigh d'Éirinn san áireamh?

Má bhí tú i bhfostaíocht inárachaithe roimhe seo i dtír atá faoi chumhdach Rialacháin an Aontais Eorpaigh (AE) agus má tá ranníocaíocht ÁSPC amháin ar ráta iomlán ar a laghad íoctha in Éirinn agat, féadfaidh tú do thaifead árachais sa tír sin a chur le do ranníocaíochtaí ÁSPC Éireannacha chun cabhrú leat cáiliú don Sochar Máithreachais. Ní mór duit a bheith i bhfostaíocht inárachaithe in Éirinn faoi láthair agus ní mór do ranníocaíocht ÁSPC is déanaí a bheith íoctha in Éirinn agat.

Is iad na tíortha atá faoi chumhdach Rialacháin an AE chun críocha an tSochair Mháithreachais ná:

- An Ostair
- An Bheilg
- An Bhulgáir
- An Chróit
- An Chipir
- Poblacht na Seice
- An Danmhairg
- An Eastóin
- An Fhionnlainn
- An Fhrainc
- An Ghearmáin
- An Ghréig
- An Ungáir
- An Íoslainn
- Éire
- An Iodáil
- An Laitvia
- Lichtenstéin
- An Liotuáin
- Lucsamburg
- Málta
- An Iorua
- An Pholainn
- An Phortaingéil
- An Rómáin
- An tSlóvaic
- An tSlóivéin
- An Spáinn
- An tSualainn
- An Eilvéis
- An Ísiltír
- An Ríocht Aontaithe

Má bhí tú ag obair i gceann de na tíortha a liostaítear thuas sa bhliain chánach ábhartha, cuir d'fhoirm iarratais faoinár mbráid, le do thoil, 12 sheachtain roimh an dáta a bhfuiltear ag súil le breith do linbh ionas go mbeidh ár ndóthain ama againn chun do thaifead árachais a fháil ón tír chúí.

5. Conas a dhéantar áireamh ar an íocaíocht?

I dtaca le héilimh dar tús 6 Eanáir 2014 nó ina dhiaidh sin

I gcás éilimh ar an Sochar Máithreachais i leith tréimhse saoire máithreachais dar tús 6 Eanáir 2014 nó ina dhiaidh sin, is é an ráta caighdeánach a bheidh iníoctha ná €230.00 sa tseachtain.

Daoine fostaithe agus daoine féinfhostaithe

I ngach cás, cuirimid ráta an tSochair Mháithreachais i gcomparáid le ráta an tSochair Bhreuiteachta a gheofá dá mbeifeá as láthair ón obair de dheasca breuiteachta. Déanfaimid seiceáil air seo duit agus gheobhaidh tú an ceann is airde den dá ráta go huathoibríoch (féach cuid 6 chun a thuilleadh sonraí a fháil).

6. An bhfaightear íocaíochtaí breise i dtaca le duine fásta cáilithe nó leanaí cáilithe?

Is féidir go bhfaighidh tú íocaíochtaí breise i dtaca le duine fásta cáilithe agus leanaí cáilithe.

Má tá cleithiúnaithe agat, cuirimid ráta an tSochair Mháithreachais i gcomparáid le ráta an tSochair Bhreuiteachta a gheofá dá mbeifeá as láthair ón obair de dheasca breuiteachta. Déanfaimid seiceáil air seo duit agus gheobhaidh tú an ceann is airde den dá ráta.

Cé go dtosaíonn ráta an tSochair Bhreuiteachta ó bhonn níos ísle €188 (uasráta pearsanta), ansin cuirtear íocaíochtaí breise san áireamh freisin do chéile agus do leanaí, agus is é seo an fáth, de réir mar a bheidh dálaí do chéile agus cé mhéid leanaí atá agat, gur féidir go mbeidh ráta do Shochair Mháithreachais níos mó ná an ráta pearsanta a mbeifeá ina theideal murach sin.

Is ann do roinnt tosca a chinneann cibé acu a gheobhaidh nó nach bhfaighidh tú íocaíocht bhreise do chéile nó do leanbh:

- Má fhaigheann do chéile Sochar dá c(h)eart féin, ní ceadmhach duit íocaíocht bhreise a fháil dó/di, ach is féidir go bhfaighidh tú leath na teidlíochta linbh €29.80 do gach leanbh cáilithe atá agat (ar fiú €14.90 sa tseachtain é)
- Mura bhfaigheann do chéile aon ioncam nó má fhaigheann sé/sí olltuilleamh seachtainiúil (tuilleamh roimh asbhaintí) idir €0.01 agus €100.00, is féidir go bhfaighidh tú ráta iomlán dó/di agus ráta iomlán do gach leanbh cáilithe atá agat
- Má thuilleann do chéile idir €100.01 agus €310.00, is féidir go bhfaighidh tú ráta laghdaithe dó/di agus ráta iomlán do gach leanbh cáilithe atá agat
- Má fhaigheann do chéile olltuilleamh seachtainiúil idir €310.01 agus €400.00, ní ceadmhach duit aon íocaíocht bhreise a fháil dó/di, ach is féidir go bhfaighidh tú leathráta do gach leanbh cáilithe atá agat
- Má fhaigheann do chéile olltuilleamh seachtainiúil ar mó ná €400 é, ní ceadmhach duit aon íocaíocht bhreise a fháil dó/di nó do do leanaí.

Cé a mheastar ina dhune fásta cáilithe?

Má tá tú pósta, i bpáirtnéireacht shibhialta, nó ag comhchónaí le duine eile agus má tá tú ag cothabháil an duine sin, is féidir go bhfaighidh tú méadú dó/di mar dhuine fásta cáilithe.

Ní bhfaighidh tú méadú dó/di:

- má fhaigheann sé/sí olltuilleamh nó ollioncam seachtainiúil, ar mó ná €310 é, ar meán,

nó

- má fhaigheann sé/sí íocaíocht leasa shóisialaigh (seachas Sochar Mithreorach, Sochar Linbh nó íocaíochtaí áirithe um Liúntas Forlíontach Leasa),

nó

- má tá sé/sí dícháilithe ó Liúntas do Lucht Cuardaigh Fostaíochta a fháil mar gheall ar aighneas ceirde,

nó

- má ghlacann sé/sí páirt i gcúrsaí áirithe.

Má tá tú singil, i mbaintreachas, i d'iarpháirtneír sibhialta nó idirscartha, agus má chónaíonn do leanáil leat, is féidir leat méadú a éileamh do dhuine atá 16 bliana d'aois nó os a chionn sin a thugann aire dóibh, má tá tú ag cothabháil an duine sin.

Tabhair faoi deara

Áirítear le hioncam nó le tuilleamh do chéile, do pháirtneára sibhialta no do chomhchónaitheora tuilleamh ó fhostaíocht, ó fhéinfhostaíocht, ó phinsin ghairme agus ó fhoinsí eile, amhail maoin, coigilteas, caipiteal agus infheistíochtaí.

Cé a mheastar ina leanbh cáilithe?

Is é is leanbh cáilithe ann ná leanbh atá faoi bhun 18 mbliana d'aois a chónaíonn leat de ghnáth agus atá á c(h)othabháil agat. Uaireanta is féidir le leanbh nach gcónaíonn leat a bheith i do leanbh cáilithe freisin, má tá tú á c(h)othabháil.

Thairis sin, meastar ina leanbh cáilithe leanbh atá 18 mbliana d'aois agus os a chionn sin agus atá á c(h)othabháil agat:

- ar feadh na tréimhse 3 trí mhí tar éis dó/di an t-oideachas dara leibhéal a fhágáil,

nó

- ar feadh na tréimhse 3 trí mhí tar éis dó/di an Ardteistiméireacht a chríochnú,

nó

- suas go dtí deireadh na bliana acadúla ina sroicheadh sé/sí 18 mbliana d'aois, fad is a bheidh sé/sí ag freastal ar chúrsa lánaimeartha staidéir de ló i scoil, i gcoláiste nó in ollscoil.

Ní bhfaighidh tú an Méadú um Leanbh Cáilithe má fhaigheann an leanbh:

- íocaíocht leasa shóisialaigh dá c(h)eart féin (seachas Sochar Míthreorach),
nó
- má tá sé/sí fostaithe.

Cén ráta den Mhéadú um Leanbh Cáilithe is féidir a fháil?

Gheobhaidh tú ráta iomlán an Mhéadaithe um Leanbh Cáilithe:

- má cháilíonn tú do mhéadú do do chéile, do pháirtneír sibhialta nó do chomhchónaitheoir,

nó

- más tuismitheoir aonair thú agus mura bhfaigheann tú:

— Íocaíocht Teaghlaigh Aontuismitheora,

nó

— Sochar do Bhanchéile Tréigthe,

nó

— Pinsean Baintrí, Baintrí Fir nó Páirtnéara Sibhialta Mharthanaigh (Ranníocach).

Gheobhaidh tú leath an Mhéadaithe um Leanbh Cáilithe:

- má fhaigheann do chéile, do pháirtneír sibhialta nó do chomhchónaitheoir íocaíocht leasa shóisialaigh dá c(h)eart féin. Sa chás seo, gheobhaidh sé/sí leath an Mhéadaithe um Leanbh Cáilithe in éineacht lena (h)íocaíocht agus gheobhaidh tú leath an Mhéadaithe um Leanbh Cáilithe,

nó

- má fhaigheann do chéile, do pháirtneír sibhialta nó do chomhchónaitheoir olltuilleamh seachtainiúil idir €310.01 agus €400.00, ar meán.

Tabhair faoi deara

Ní bhfaighidh tú Méadú um Leanbh Cáilithe má fhaigheann do chéile, do pháirtneír sibhialta nó do chomhchónaitheoir olltuilleamh nó ollioncam seachtainiúil, ar mó ná €400 sa tseachtain é, ar meán.

7. Conas a fhaightear an íocaíocht?

Íoctar an Sochar Máithreachais go díreach isteach i do chuntas bainc nó do chuntas cumainn fhoirgníochta (cuntas reatha nó taise, ach ní ghlacfar le cuntas morgáiste) nó is féidir leat an rogha a dhéanamh go n-íocfar é go díreach isteach i gcuntas bainc d'fhostóra. Déantar íocaíocht gach seachtain roimh ré.

8. An bhfuil an Sochar Máithreachais faoi réir ÁSPC?

Níl an Sochar Máithreachais faoi réir ÁSPC. Má dhéanann tú an rogha go n-íocfar do Shochar le d'fhostóir, a leanann ansin de do ghnáthphá seachtainiúil a íoc, is féidir go mbeidh tú i dteideal aisíoca ÁSPC. Ba chóir duit an Fhoirm Iarratais um Aisíoc Ranníocaíochtaí ÁSPC **PRSIREF 1** a líonadh, foirm is féidir a fháil ar líne ag **www.welfare.ie**.

9. An ngearrtar cáin ar an Sochar Máithreachais?

Rinneadh ináirithe an Sochar Máithreachais (lena n-áirítear aon mhéadú um chleithiúnaí aosaithe agus um chleithiúnaí linbh) chun críocha cánach ioncain ó 1 Iúil 2013. Íocann an Roinn seo an Sochar Máithreachais go díreach le faighteoirí gan aon asbhaint chánach.

Chun cuidiú ó thaobh cáin a ghearradh ar an Sochar Máithreachais, cuirfidh an Roinn seo méid incháinite an tSochair Mháithreachais in iúl d'Oifig na gCoimisinéirí Ioncain chun go gcuirfeadh san áireamh é chun críocha cánach ioncain.

Ní ghearrtar cáin ar an Sochar Máithreachais i leith tréimhse ar bith suas go dtí 30 Meitheamh 2013, agus an dáta sin san áireamh.

Má rinne tú an rogha go n-íocfaí do Shochar le d'fhostóir, a lean ansin de do ghnáthphá seachtainiúil a íoc fad is a bhí an Sochar á fháil, b'fhéidir go mbeifeá i dteideal aisíoca chánach má bhí an Sochar iníoctha i leith tréimhse ar bith roimh 1 Iúil 2013. Sa chás seo, ba chóir duit scríobh chuig Rannóg an tSochair Mháithreachais nó an fhoirm ar líne a líonadh, **cliceáil anseo**, chun Ráiteas **MB21** a iarraidh i leith aisíoca chánach (rud ar chóir duit é a chur ar aghaidh ansin chuig d'Oifig Chánach Áitiúil).

Níl aon ghá le ráiteas **MB21** a iarraidh maidir le haon tréimhse de shaoire mháithreachais a thosaigh ar 1 Iúil 2013 nó ina dhiaidh sin.

Chun a thuilleadh eolais a fháil ar cháin a ghearradh ar an Sochar Máithreachais, logáil isteach, le do thoil, ar **www.Revenue.ie**.

Tabhair faoi deara

Ba chóir aon cheist maidir le gnóthaí cánach a chur ar d'Oifig Chánach Áitiúil. Tugtar uimhir ghutháin agus seoladh d'Oifige Cánach Áitiúla ar an bhfoirm um 'Fhógra faoi Shocrú na gCreidmheasanna Cánach agus Scoithphointe an Ráta Chaighdeánaigh'.

10. An féidir íocaíocht leasa shóisialaigh eile a fháil chomh maith leis an Sochar Máithreachais?

Rátaí laghdaithe

Is féidir go bhfaighidh tú an Sochar Máithreachais ar leathráta má fhaigheann tú aon cheann de na híocaíochtaí seo a leanas:

- Íocaíocht Teaghlaigh Aontuismitheora
- Pinsean Baintrí, Baintrí Fir nó Páirtnéara Shibhialta Mharthanaigh (Ranníocach)

- Pinsean Baintrí, Baintrí Fir nó Páirtnéara Shibhialta Mharthanaigh (Neamh-Ranníocach)
- Sochar do Bhanchéile Tréigthe
- Liúntas do Bhanchéile Príosúnaigh
- Liúntas do Bhanchéile Tréigthe

nó

- Sochar Báis trí Phinsean Baintrí, Baintrí Fir, Páirtnéara Shibhialta Mharthanaigh nó trí Phinsean do Thuismitheoir(í) Cleithiúnach(a) (faoin Scéim um Dhíobhálacha Ceirde).

Liúntas Cúramóra ar Leathráta

Má tá cúram lánaimseartha á chur ar fáil agat do dhuine eile, is féidir go gcaileoidh tú freisin do Liúntas Cúramóra ar leathráta mar aon le Sochar Máithreachais ar ráta caighdeánach.

Chun a thuilleadh eolais a fháil, logáil isteach ar **www.welfare.ie**.

11. An féidir an Sochar Máithreachais a íoc liom má théim go tír eile?

Ní íocfar an Sochar Máithreachais leat i dtaca le haon tréimhse a chaitheann tú lasmuigh den Aontas Eorpach (AE).

Más saoránach den AE thú, is féidir leat an Sochar Máithreachais a fháil i dtaca le haon tréimhse de do shaoire mháithreachais a chaitheann tú i dtír den AE.

Mura saoránach den AE thú, ní bhfaighidh tú an Sochar Máithreachais ach i dtaca le haon tréimhse a chaitheann tú i bPoblacht na hÉireann.

Má tá sé ar intinn agat an Stát a fhágáil ar feadh aon tréimhse

de do Shochar Máithreachais le pá, ní mór duit é sin a chur in iúl do Rannóg an tSochair Mháithreachais.

12. Cá fhad a mhaireann an íocaíocht?

Is féidir go bhfaighfidh tú an Sochar Máithreachais go ceann tréimhse leanúnaí 26 seachtaine cibé acu a fhillfidh nó nach bhfillfidh tú ar an obair i ndiaidh na saoire máithreachais. Chun cáiliú d'uasmhéid 26 seachtaine an tSochair Mháithreachais, **ní mór** duit 2 sheachtain ar a laghad agus 16 seachtaine ar a mhéad de shaoire a ghlacadh roimh dheireadh na seachtaine ina bhfuiltear ag súil le breith do linbh. Mura nglacann tú an íosmhéid 2 sheachtain de shaoire, is féidir go gcaillfidh tú cuid den sochar.

Má chinneann tú ar fhilleadh ar an obair níos luaithe ná mar a luaigh tú ar d'fhoirm iarratais, ní bheidh tú i dteideal íocaíochta ón dáta a bhfillfidh tú ar an obair. Ní mór duit é a chur in iúl do Rannóg an tSochair Mháithreachais 2 sheachtain ar a laghad roimh do dháta nua chun filleadh ar an obair.

An féidir mé a dhícháiliú ón Sochar Máithreachais a fháil?

Dícháileofar thú ón Sochar Máithreachais a fháil sna dálaí seo a leanas:

- gabhann tú d'aon chineál fostaíochta inárachaithe nó d'aon chineál féinhostaíochta inárachaithe i rith na tréimhse dá mbíonn an sochar iníochta
- ní fhreastalaíonn tú, gan chúis mhaith, ar aon scrúdú dochtúra a fhéadfaidh a bheith riachtanach nó mainníonn tú thú féin a ghéilleadh do dhul faoi aon scrúdú dá leithéid
- i dtaca le haon tréimhse ama a chaitear lasmuigh den Aontas Eorpach (AE) i rith na tréimhse dá mbíonn an sochar iníochta
- mura ndéantar iarratas ar an Sochar Máithreachais laistigh de shé mhí ó bhreith an linbh, is féidir go gcaillfear sochar.

13. Cad a tharlaíonn má bheirtear mo leanbán roimh am?

Má bheirtear do leanbán roimh am (sula mbíonn do shaoire mháithreachais le tosú), is cóir duit é a chur in iúl do Rannóg an tSochair Mháithreachais agus daingniúchán i scríbhinn ó do dhochtúir a chur faoi iamh faoi d'uimhir PSP, faoin dáta ar rugadh do leanbán agus faoin dáta bunaidh a rabhtas ag súil le breith do linbh.

14. Cad a tharlaíonn má bheirtear leanbán marbh-bheirthe dom no má bhíonn breith anabaí agam?

Má bhíonn marbh-bhreith nó breith anabaí agat tráth ar bith i ndiaidh an 24ú seachtain den toircheas, beidh tú i dteideal 26 seachtaine de shaoire mháithreachais. Ina theanta sin, is féidir go mbeidh tú i dteideal 26 seachtaine de Shochar Máithreachais le pá ar chuntar go gcomhlíonfaidh tú na ceanglais árachais shóisialaigh (ÁSPC). Mar aon le foirm iarratais líonta i dtaca leis an Sochar Máithreachais, ba chóir duit daingniúchán i scríbhinn ó do dhochtúir a chur faoi iamh faoi d'uimhir PSP, faoin dáta bunaidh a rabhtas ag súil le breith do linbh, faoin dáta ar rugadh leanbán marbh-bheirthe duit agus faoin líon seachtainí iompair.

15. An féidir liom cáiliú do Chreidmheasanna le linn dom an Sochar Máithreachais a fháil nó le linn dom a bheith ar Shaoire Mháithreachais gan phá?

Cuimsíonn an tSaoire Mháithreachais 26 seachtaine de shaoire agus 16 seachtaine de shaoire roghnach gan phá.

Creidmheasanna le linn duit Sochar Máithreachais a fháil

Má tá tú i bhfostaíocht inárachaithe agus má dhámhtar an Sochar Máithreachais duit ón Roinn Coimirce Sóisialaí, cuirfear creidmheasanna go huathoibríoch le do thaifead i leith na tréimhse a n-íofar an Sochar leat (suas le 26 seachtaine ar a mhéad).

Creidmheasanna le linn duit a bheith ar Shaoire Mháithreachais gan phá

Má dhéanann tú an rogha go nglacfaidh tú saoire bhreise gan phá, ní mór duit iarratas a dhéanamh chuig Rannóg an tSochair Mháithreachais chun go gcuirfear creidmheasanna le do thaifead i leith na tréimhse seo de shaoire gan phá (suas le 16 seachtaine ar a mhéad) **tar éis duit filleadh ar obair.**

Faoi théarmaí an Achta um Chosaint Mháithreachais, 1994, má tá tú i bhfostaíocht inárachaithe, féadfar ranníoc fostaíochta a chur chun sochair do do thaifead i dtaca le gach seachtain a nglacfaidh tú saoire bhreise mháithreachais gan phá (suas le 16 seachtaine ar a mhéad). Cinntíonn sé seo go gcoinnítear do chumhdach ó thaobh na sochar leasa shóisialaigh cothrom leis an eolas is déanaí. Ionas gur féidir creidmheasanna a chur le do thaifead i leith na tréimhse de do shaoire gan phá, ní mór duit socruithe a dhéanamh chun go líonfaidh d'fhostóir an fhoirm iarratais ar Chreidmheasanna um Shaoire Mháithreachais ar leathanach 23 **tar éis duit filleadh ar obair agus ag an tráth sin amháin.**

Tabhair faoi deara, le do thoil, nach mór an tréimhse seo de shaoire mháithreachais gan phá a ghlacadh **díreach tar éis** dheireadh na tréimhse 26 seachtaine de do Shochar Máithreachais le pá.

An bhfuilim i dteideal na gcreidmheasanna um shaoire mháithreachais fiú mura bhfuilim i dteideal an tSochair Mháithreachais?

Mura bhfuil tú i dteideal an tSochair Mháithreachais ón Roinn Coimirce Sóisialaí, ach má ghlacann tú saoire mháithreachais ó d'fhostaíocht, beidh tú i dteideal creidmheasanna a bheith curtha le do thaifead i dtaca le tréimhse do shaoire máithreachais. Sa chás seo, ní mór duit daingniúchán i scríbhinn a chur ar fáil ó d'fhostóir faoi na tréimhsí de shaoire mháithreachais ar mian leat iarratas ar chreidmheas a dhéanamh ina dtaobh, **tar éis duit filleadh ar obair agus ag an tráth sin amháin** (tá feidhm aige seo maidir le suas le 42 sheachtain ar a mhéad – 26 seachtaine de shaoire mháithreachais móide liúntas suas le 16 seachtaine de shaoire bhreise mháithreachais gan phá).

Cuir an t-iarratas líonta/litir ón bhfostóir chuig:

Rannóg an tSochair Mháithreachais

An Roinn Coimirce Sóisialaí
Bóthar Mhic Artair
Bun Cranncha
Contae Dhún na nGall

Guthán: (01) 471 5898
Íosghlao: 1890 690 690

Má tá tú ag glaoch ó lasmuigh de Phoblacht na hÉireann, glaoigh ar +353 1 471 5898, le do thoil.

16. An féidir a bheith ag obair agus an Sochar Máithreachais a fháil?

Ceadaítear an obair dheonach, an obair mar ionadaí poiblí (cuir i gcás mar Chomhairleoir nó TD), agus cúrsaí oideachais le linn duit an Sochar Máithreachais a fháil. Níl cead agat, áfach, gabháil d'fhostaíocht inárachaithe (ar pá) agus cuirfear stad le híocaíocht do Shochair má dhéanann tú amhlaidh.

Má tá fút filleadh ar obair níos luaithe ná mar a luaigh tú ar d'fhoirm iarratais, ní mór duit é a chur in iúl do Rannóg an tSochair Mháithreachais **2 sheachtain ar a laghad** roimh do dháta nua chun filleadh ar obair.

17. An féidir an tsaoire mháithreachais agus an Sochar Máithreachais a chur siar?

Is féidir leat an 12 sheachtain dheiridh de do shaoire mháithreachais agus de do Shochar Máithreachais a chur siar má tá do leanbh san ospidéal. Ní foláir nó go bhfuil do Shochar Máithreachais á íoc le 14 seachtaine anuas ar a laghad agus ní foláir nó go bhfuil 4 seachtaine ar a laghad de shaoire mháithreachais glactha agat i ndiaidh bhreith do leanbáin.

Is cóir duit iarratas i scríbhinn a dhéanamh chuig an seoladh ar leathanach 20 más mian leat do Shochar Máithreachais a chur siar. Is féidir leat do Shochar Máithreachais a chur siar go ceann suas le 6 mhí. Athchromfar ar d'íocaíocht nuair a chuirfidh tú daingniúchán i scríbhinn chuig Rannóg an tSochair Mháithreachais go bhfuil do leanbh scaoilte amach as an ospidéal agus nuair a dheimhneoidh d'fhostóir go bhfuil tú i dteideal athchromadh ar an tsaoire mháithreachais a cuireadh siar.

Leanfaidh d'íocaíocht go dtí go gcríochnóidh do theidlíocht ar an Sochar Máithreachais.

18. Cad í an tsaoire do thuismitheoirí?

Ligeann an tAcht um Shaoire do Thuismitheoirí, 1998, mar a leasaíodh, d'aithreacha agus do mháithreacha saoire gan phá a ghlacadh chun aire a thabhairt do leanaí óga. Tá cead agat an tsaoire do thuismitheoirí a ghlacadh in aon bhloc amháin 18 seachtaine nó, le haontú d'fhostóra, i mbloic bheaga, agus iad briste suas thar thréimhse ama.

Féadfaidh thuismitheoirí a ghlacfaidh an tsaoire seo creidmheas ÁSPC a fháil i leith gach seachtaine a ghlacfar. Cinntíonn sé seo go gcoinnítear cumhdach ó thaobh na sochar leasa shóisialaigh cothrom leis an eolas is déanaí. Ba chóir do d'fhostóir scríobh chuig Rannóg na dTaifead (seoladh ar leathanach 19), chun an líon seachtainí agus dátaí cruinne do shaoire a dhaingniú.

Chun a thuilleadh eolais ar chreidmheasanna ÁSPC i dtaca leis an tsaoire do thuismitheoirí a fháil, déan teagmháil le:

Rannóg na dTáifead

An Roinn Coimirce Sóisialaí
Bóthar Mhic Artair
Bun Cranncha
Contae Dhún na nGall

Guthán: (01) 471 5898

Íosghlao: 1890 690 690

Má tá tú ag gaoch ó lasmuigh de Phoblacht na hÉireann, glaoigh ar +353 1 471 5898, le do thoil.

Chun a thuilleadh eolais ar an tsaoire do thuismitheoirí a fháil, déan teagmháil le:

Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas

16-22 Sráid na Faiche
Baile Átha Cliath 7

Guthán: (01) 858 9601

Íosghlao: 1890 245 545

Má tá tú ag gaoch ó lasmuigh de Phoblacht na hÉireann, glaoigh ar +353 1 858 9601, le do thoil.

Láithreán Gréasáin: <http://www.ihrec.ie/>

Chun eolas ar chearta fostaíochta agus ar fhreagrachtaí fostaíochta a fháil, déan teagmháil le:

Seirbhís Eolais agus Seirbhís do Chustaiméirí

An Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre
Bóthar Uí Bhriain
Ceatharlach

Guthán: (059) 917 8990

Íosghlao: 1890 80 80 90

Má tá tú ag gaoch ó lasmuigh de Phoblacht na hÉireann, glaoigh ar +353 59 917 8990, le do thoil.

Láithreán Gréasáin: <https://www.djei.ie/en/>

19. Cathain agus conas a dhéantar iarratas?

Anois is féidir leat iarratas ar Shochar Máithreachais a dhéanamh ar líne ag www.mywelfare.ie. Caithfidh tú cuntas **MyGovID** a chur ar bun, agus ní mór Cárta Seirbhísí Poiblí (arna dheimhniú de réir SAFE/TCFC, is é sin, i dTimpeallacht Chreatlaí um Fhíordheimhniú Caighdeánach) a bheith agat, rud is féidir leat a fháil ó d'oifig leasa shóisialaigh áitiúil nó do lárionad Intreo áitiúil. Is cóir duit teagmháil a dhéanamh le d'oifig áitiúil chun coinne a dhéanamh, rud a ghlacann thart ar 15 nóiméad le críochnú, de ghnáth.

Chun a thuilleadh eolais ar an gCárta Seirbhísí Poiblí a fháil, logáil isteach ar www.welfare.ie.

Is cóir duit iarratas a dhéanamh ar an Sochar Máithreachais ó seachtaine (12 sheachtain má tá tú féinfhostaithe) **sula** mbíonn sé de rún agat do shaoire mháithreachais a thosú.

I gcásanna áirithe, féadfaidh tú iarratas a dhéanamh i ndiaidh bhreith do linbh. Ach mura ndéanann tú iarratas laistigh de 6 mhí ó bhreith do linbh, is féidir go gcaillfidh tú sochar.

Chun iarratas a dhéanamh tríd an bpost, líon an fhoirm iarratais **MB 1** agus cuir í chuig:

Rannóg an tSochair Mháithreachais

An Roinn Coimirce Sóisialaí
Bóthar Mhic Artair
Bun Cranncha
Contae Dhún na nGall

Guthán: (01) 471 5898

Iosghlao: 1890 690 690

Má tá tú ag glaoch ó lasmuigh de Phoblacht na hÉireann, glaoigh ar +353 1 471 5898, le do thoil.

Tabhair faoi deara

Is é ár ngnáthnós imeachta ná breithniú a dhéanamh ar d'éileamh dhá sheachtain ar a laghad sula mbeidh tú chun do Shaoire Mháithreachais a thosú. Eiseofar fógra ar leith chugat an tuisce a bhreithneofar d'éileamh.

20. Cén áit ar féidir a thuilleadh eolais a fháil?

Chun a thuilleadh eolais ar an Sochar Máithreachais a fháil, déan teagmháil le **Rannóg an tSochair Mháithreachais** ag an seoladh ar leathanach 20, d'Ionad Faisnéise áitiúil do Shaoránaigh, do Lárionad Intreo áitiúil nó d'Oifig Leasa Shóisialaigh áitiúil.

Chun leabhráin eolais, foirmeacha iarratais agus a thuilleadh eolais ar sheirbhísí leasa shóisialaigh a fháil:

- Logáil isteach ar **www.welfare.ie**.
- Guthán: (071) 919 3302
Íosghlao: 1890 66 22 44

Má tá tú ag gaoch ó lasmuigh de Phoblacht na hÉireann, glaoigh ar +353 71 91 93302, le do thoil.

- Buail isteach chuig do Lárionad Intreo áitiúil, d'Oifig Leasa Shóisialaigh áitiúil nó d'Ionad Faisnéise áitiúil do Shaoránaigh.

Tabhair faoi deara, le do thoil, go bhféadfadh soláthraithe seirbhíse éagsúla rátaí éagsúla a ghearradh as úsáid uimhreacha 1890 (íosghlao).

Iarratas ar chreidmheasanna um shaoire mháithreachais

Le líonadh ag d'fhostóir nuair a fhilleann tú ar an obair.

A fhostóir, tabhair faoi deara, le do thoil: Ní foláir nó go dtosóidh an tsaoire bhreise mháithreachais gan phá **díreach tar éis** an tSochair Mháithreachais le pá (is é sin tar éis an tSochair Mháithreachais arna íoc ag an Roinn) agus is do thréimhse uasta **16 seachtaine** í.

Uimhir PSP:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ainm:

Seoladh:

Uimhir Ghutháin:

Deimhním/Deimhnímid gur ghlac an fostaí thuas saoire mháithreachais gan phá mar a leanas (ná cuir an dáta a raibh Sochar Máithreachais á fháil ag d'fhostaí san áireamh):

Ó:

Go:

Líon iomlán seachtainí de shaoire mháithreachais gan phá a glacadh:

Arna shíniú ag an bhfostóir nó thar a c(h)eann

--

Síniú (ná húsáid bloclitreacha)

--

Post sa chuideachta nó san eagraíocht

Dáta:

Stampa oifigiúil an fhostóra

Uimhir chláráithe an fhostóra:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Uimhir Ghutháin:

Cuir an fhoirm líonta chuig:

Rannóg an tSochair Mháithreachais, An Roinn Coimirce Sóisialaí, Bóthar Mhic Artair, Bun Cranncha, Contae Dhún na nGall.